SVERIGES RIKSDAG

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2026/27:SfU5

Riksrevisionens rapport om Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens hantering av ändrade förhållanden

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

I skrivelsen redogör regeringen för sin bedömning av Riksrevisionens iakttagelser i rapporten om Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens hantering av ändrade förhållanden och sina åtgärder med anledning av iakttagelserna.

I betänkandet finns ett särskilt yttrande (S, V).

Behandlade förslag

Skrivelse 2025/26:281 Riksrevisionens rapport om Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens hantering av ändrade förhållanden.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut 3
Redogörelse för ärendet 4
Utskottets överväganden 5
Riksrevisionens rapport om Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens hantering av ändrade förhållanden 5
Utskottets ställningstagande 6
Särskilt yttrande 7
Skrivelsen (S, V) 7
Bilaga
Förteckning över behandlade förslag 8
Skrivelsen 8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Skrivelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2025/26:281 till handlingarna.

Stockholm den 10 november 2026

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Nadja Awad

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Nadja Awad (V), Jessica Stegrud (SD), Ida Karkiainen (S), Viktor Wärnick (M), Åsa Eriksson (S), Ola Möller (S), Caroline Högström (M), Jonas Andersson (SD), Niels Paarup-Petersen (C), Ajda Asgari (MP), Ingemar Kihlström (KD), Jessica Rodén (S), Karolina Widerberg (SD), Arber Gashi (S), Marianne Littke (L), Robert Andersson Hammarstrand (S) och Annelie Hastig Olsson (M).

Redogörelse för ärendet

I februari 2026 överlämnade riksdagen (talmannen) Riksrevisionens rapport Ändrade förhållanden – ineffektiv hantering i socialförsäkringen (RiR 2026:4) till regeringen i enlighet med 9 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen. I juni 2026 återkom regeringen med skrivelse 2025/26:281 Riksrevisionens rapport om Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens hantering av ändrade förhållanden.

I betänkandet behandlar utskottet regeringens skrivelse. I skrivelsen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om skrivelsen.

Vid utskottets sammanträde den 19 mars 2026 informerade riksrevisor Christina Gellerbrant Hagberg om Riksrevisionens rapport.

Utskottets överväganden

Riksrevisionens rapport om Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens hantering av ändrade förhållanden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.
Jämför det särskilda yttrandet (S, V).

Regeringens skrivelse

Riksrevisionens iakttagelser

Riksrevisionen har granskat Försäkringskassans hantering av ändrade förhållanden inom sjukersättning och bostadstillägg, och Pensionsmyndighetens motsvarande hantering inom bostadstillägg för pensionärer.

Riksrevisionens övergripande slutsats är att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten har flera effektivitetsbrister i sin hantering av ändrade förhållanden, och att hanteringen medför risker för felaktiga utbetalningar.

Riksrevisionen bedömer att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten brister i sitt arbete med att få enskilda att anmäla ändrade förhållanden. Dessutom har myndigheterna inte tillräckligt effektiva system för att fånga upp och hantera uppgifter om ändrade förhållanden, och det finns flera effektivitetsbrister i de båda myndigheternas processer för handläggning av sådana uppgifter.

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att ge rättsliga förutsättningar för Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten att genom direktåtkomst kunna ta del av Skatteverkets uppgifter om inkomster på individnivå i arbetsgivardeklarationen för fler socialförsäkringsförmåner än i dag. Riksrevisionen lämnar även ett antal rekommendationer till Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten.

Regeringens bedömning av Riksrevisionens iakttagelser

Regeringen välkomnar Riksrevisionens granskning och anser att den utgör ett viktigt bidrag till att synliggöra utvecklingsbehov på området, så att handläggningen inom socialförsäkringen kan effektiviseras och omfattningen av felaktiga utbetalningar minska. Regeringen anger att den har vidtagit en rad olika åtgärder de senaste åren för att ge Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten bättre möjligheter att motverka felaktiga utbetalningar. Bland annat har det införts en lag om uppgiftsskyldighet som innehåller

bestämmelser om skyldigheter att lämna ut uppgifter för kommuner, arbetslöshetskassor och vissa statliga myndigheter. En ny generell bestämmelse som bryter sekretess mellan myndigheter har också införts. Regeringen har även i regleringsbrev gett Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Inspektionen för socialförsäkringen flera uppdrag som syftar till att minska felaktiga utbetalningar, och både Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten har i regleringsbreven för 2026 och föregående år haft mål om att omfattningen av felaktiga utbetalningar ska minska.

Regeringens åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser

Regeringen anser att det för närvarande inte finns skäl att inleda ett sådant lagstiftningsarbete som Riksrevisionen rekommenderar, mot bakgrund av de åtgärder som regeringen har vidtagit och vidtar för att stärka myndigheters möjligheter att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar samt att inhämta och utbyta information.

Genom skrivelsen anser regeringen att Riksrevisionens rapport är slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av skrivelsen. Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Särskilt yttrande

Skrivelsen (S, V)

Nadja Awad (V), Ida Karkiainen (S), Åsa Eriksson (S), Ola Möller (S), Jessica Rodén (S), Arber Gashi (S) och Robert Andersson Hammarstrand (S) anför:

Vi vill för egen del tillägga följande. Det behöver bli lättare för medborgare att göra rätt från början vid sina kontakter med myndigheter. Det gäller i stor utsträckning Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Berörda myndigheter bör snarare sträva efter att underlätta för människor att lämna rätt uppgifter än att med återkrav och viten jaga dem som ovetandes har lämnat felaktiga uppgifter. Vi förutsätter att regeringen vidtar de åtgärder som är nödvändiga för att åstadkomma de förbättringar som Riksrevisionen uppmärksammar i sin granskning och avser att följa frågan.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2025/26:281 Riksrevisionens rapport om Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens hantering av ändrade förhållanden.

Tryck: Elanders Sverige AB, Vällingby 2026